

DEN VINTERGRÖNA TRÄDGÅRDEN

Trädgårdsåret som aldrig tar slut

- Det evigt gröna världsträdet Yggdrasil
- Uppfattning om vintergrönt Sverige - utomlands

Gamla kyrkogården Uppsala

Peacock garden, Great Dixter

Vad kan vi ta fasta på – jo form!

Vacker på vintern = Vacker på sommaren

Formstark = stel?

- I en trädgård som övervägande är planterad med städsegröna växter blir årstidsskiftningarna inte lika dramatiska som i en konventionell trädgård.
- Vinterhalvåret ger färre val. Viktigt att vi är extra noga med att ta tillvara de färger, rörelser, kontraster OCH blommor som bjuds.

Planera & Plantera

- Funktion
- Form
- Färg

Den vanligaste användningen av vintergrönt är vår insynskyddande och
rumsbildande thujahäck

Tak och Väggar kan även vara i mindre skala

Mattor och möbler = Marktäckande och skulpturala solitärer

Mattor och möbler = Marktäckande och skulpturala solitärer

Mattor och möbler = Marktäckande och skulpturala solitärer

Färger

- Våga ta ut svängarna när det gäller kontrastverkan i samplantering. I trädgården med vinterfokus kommer färgerna vara dämpade.

Det finns ljusa barrväxter som trivs i det lite skuggiga läget, och det finns barrväxter för det soliga läget.

Skiftningar över säsong

- Höst- och vinterfärger
- Årstillväxt i olika färger
- Lång blomning?
- Spännande grenverk

Höstfärger

Våren -flerfärgad årstillväxt

Smultrongran

Orientgran

Lång blomning? Från september till mars

- Rhododendron
'Herbstfreude'
blommar i
september

Årets perenn 2018.
Höstsilverax. *Actea simplex*
'Brunette'

Oktober - November

Colchicum vernale, tidlösa och *Crocus speciosus*, höstkrokus

oktoberstormhatt -
Aconitum carmichaelii

November - Januari

Den äkta julrosen – *Helleborus niger* 'Praecox'

kejsarolvon – *Viburnum farreri*

vinterjasmin – *Jasminum nudiflorum*

Februari - Mars

snödroppe – *Galanthus nivalis*

vintergäck – *Eranthis hyemalis*

mars – april
hybridjulros

Spännande grenverk

Två årstider – två utseenden tack vare grenverket

FIKAPPAUS

Att tänka på vid plantering – faktorer som påverkar växtvalet

- Hur mycket plats har jag
- Hur skiftar växten utseende
- Klarar den mycket snö
- Vilken skötsel krävs
- När på året ska man plantera och varför
- Hur är jorden i trädgården – fukt, pH och näring
- Växtens påverkan på känslan i trädgården

Hur mycket plats har jag – undvik spontanköp.
Välj rätt storlek – planera för framtiden. Stor, mellan och dvärg !?

Skiftningar över säsong

Sommar kontra vinter färg

Microbiota deccusata 'Filips Pretty Pride' - kryptuja

Thuja occidentalis 'Golden Tuffet' – dvärgväxande klottuja

Hur klarar växten snö - snöfläkning

Skötsel

- Snövard för känsliga arter—
täckning eller bindning

Skydda mot solbränna

Kombination städsegrönt och lövfällande - att tänka på:

- Det vintergröna är fortfarande huvudnumret men färgsprakande lövfall eller glada vårlökar är välkomna gäster som ger en extra injektion av föränderligt intresse i planteringen.
- De lövfällande växterna ska inte dominera, inte lämna för stora kala fläckar.
- Viktigt att fundera på hur lövfällande växter vissnar ner. har växtmaterialet
- Andra fördelar – vackra grenar/bark?

Vintergröna växtgrupper

- Träd
- Buskar
- Perenner, bland dem ljung så klart
- Klätterväxter

Träd

Det finns gott om växtmaterial som är vintergrönt och bestående men det som skall ge höjd och struktur i en vintergrön trädgård på våra breddgrader är oftast barrväxter (och ändå inte).

- Tall
- Gran
- Rhododendron

Tall

- *Pinus Schwerinii* 'Wiethorst'

- Sciadopitys verticillata* - solfjäderstall

Gran

koreagran – *Abies koreana*

- Zon IV
- Tät, pyramidformad
- Höjd 4-6, bredd 2-3

smultrongran

- smultrongran, *Picea abies* '*Cruenta*' prov. Holland.
- Mycket hårdig – Zon 7. Vacker tät pyramidformad. Sex – nio meter hög

orientgran

- Härdig i Zon 6
- Sol till halvskugga
- Vacker tät mörkgrön med gula skott som håller färgen länge.
- Upp till 10 meter som gammal (40 år)

Rhododendron

**OBS! Inte nödvändigtvis en surjordsväxt ifall inympad på kalktålig grundstam.
Inkarho!**

Exempel på vintergröna buskar

- Rhododendron
- Hjulträd
- En
- Järnek
- Bambu
- Buxbom
- Liguster

Trochodendron aralioides
- hjulträd

En

- Vår vanligaste en, *Juniperus communis* behöver ingen egentlig beskärning men det är viktigt att vara observant på flerstammigheten. Det samma gäller alternativa enen, den vackra rödenen, *Juniperus scopulorum* 'Blue Arrow'. Blue Arrow blir 3-5 m hög och är hårdig i Zon 4
- Beskärning görs i april före årstillväxt men intill en förgrening. Det döljer snittet och förhindrar senare fläkning.

Marktäckande enar

Juniperus squamata 'Blue Carpet'

- Lågt, brett och mycket snyggt mattbildande
- Tätt sittande, stålblå barr.
- 0,2 m hög men upp till 2 meter bred tvärsöver. Breder ut sig med vackra sjöstjärnelika armar
- Trivs i sol till halvskugga i Zon 4 (5)
- Särskilt bra i slänter och mycket snygg där den får välla över en mur!

Marktäckande enar

- *Juniperus squamata* 'Blue Star'. Något högre än 'Blue Carpet' men inte lika bred. Vacker koncentrerad form.
- Utvecklas till en liten oregelbunden buske, mellan 0,5 till 1 meter bred/hög.
- Trivs i sol till halvskugga i Zon 4

Exempel på vintergröna perenner

- Vintergröna
- Ormbunkar
- Gamander

skuggröna – *Pachysandra terminalis*

Vintergröna ormbunkar

Asplenium scolopendrium 'Undulatum',
hjorttunga

Polystichum aculeatum - uddbräken

Teucrium x lucidrys, Gamander

- Kan formklippas men blommar om den inte klipps. Skulle kunna vara ett alternativ till buxbom
- Små blanka blad. Blir cirka 30 cm hög

Exempel på vintergröna klätterväxter

- Murgröna
- Vintertry
- Björnbär

Hedera helix 'Goldheart' - murgröna

murgröna i kombination med rådhussvin

Vintergröna klätterväxter Vintertry, *Lonicera henryi*

- Härdig i Zon 2 (3)
- Blir upp till 5 meter hög/lång när den trivs.
- Trivs i väldränerad jord i sol till vandrande skugga
- Behöver vintertäckas under första åren.
- Blommar i juli-augusti med små gulrosa blommor
- Pilformade vintergröna blad 3-5 cm

Flikbjörnbär, 'Thornless Evergreen'

- Dekorativ, vintergrön klätterväxt som ger mycket rikligt med stora, blanka, söta bär i september
- Taggfri
- Upp till 3 meter
- Härdig i Zon 3 (4)
- Trivs i sol till skugga. Fler, större och sötare bär i ett varmt läge med tillgång till fuktig jord

Exempel på mer att se och läsa

- Vår vintergröna trädgård av Brita Johansson
- Vintergröna växter av Ulla-Märta Westerstål
- Trädgårdsvinter av Sanna Töringe
- Rhododendron för svenska trädgårdar av Kerstin Lindqvist
- Instagram – ”Lupin1111”
- Parkerna i Skärholmen där man blandat perenner så som gräs med en del idegran

A photograph of a garden scene. In the background, there are several manicured hedges, each topped with a spherical topiary. The hedges are arranged in a row, with some being taller than others. Behind the hedges is a dense line of green trees. In the foreground, there is a field of tall grass and wildflowers, including white daisies and small yellow and purple flowers. The text "Tack för mig" is overlaid in the center of the image.

Tack för mig